

ראש השנה 2023 – איגרת מידע לעובדים בארגוני רווחה ושירותים חברתיים

ראש השנה תשפ"ד יחול בערב שבת (שישי) 15.9.23 משקיעת החמה וימשך כיומיים עד ליום ראשון, 17.9.23, בצאת הכוכבים.

רקע כללי: ראש השנה מציין את תחילת השנה החדשה בלוח העברי, והוא חל בשני הימים הראשונים של חודש תשרי. במסורת היהודית, נחשב ראש השנה ליום המלכת האלוהים על העולם וליום-דין שבו נידון האדם ונגזר עליו את שיקרה לו במהלך השנה הבאה. בתורה מכונה החג 'יום תרועה', בשל תקיעות השופר שמצווה לתקוע בו.

ממנהגי החג: בבוקרו של היום שלפני ראש השנה נהוג להתענות ולערוך טקסי התרת נדרים. ביום הראשון של ראש השנה נהוג ללכת למקום מים שיש בהם דגים ולומר שם את 'תפילת התשליך' – הכוללת בקשות שונות. בסיום אמירת התפילה נהוג לנער את שולי הבגדים, כמשל על השלכת העוונות.

בסעודת ליל ראש השנה נוהגים לאכול מאכלים המרמזים על "סימנים טובים" – למשל, תפוח בדבש, דג וראש של דג או של כבש, גרעיני רימון ועוד. לאכילה של כל מאכל מקדימים בקשה מיוחדת, הפותחת במילים "יהי רצון". בראש השנה נהוג גם להימנע מאכילת מאכלים חמוצים או חריפים וכן יש הנוהגים להימנע מאכילת אגוזים וענבים. מצוות החג המרכזית היא התקיעה בשופר.

מידע שימושי לצוות ועצות להתנהלות בתקופה זו:

- **סדר היום:** ביום שלפני החג נהוג להתענות החל מעלות השחר. תענית זו אינה חובה, אלא מנהג. מועד סיום התענית תלוי במנהגים שונים (יש הנוהגים עד חצי שעה לאחר חצות היום). חולים, אפילו אם הם חולים קלים או לא מרגישים טוב, לא יצומו, וכך גם לגבי ילדים לפני גיל בר/בת מצווה. בימי ראש השנה מתקיימות תפילות ממושכות.
- **תקיעת שופר:** כאמור מצוות החג המרכזית בראש השנה היא התקיעה בשופר. החוגגים תוקעים בעצמם בשופר או שתוקעים בעבורם (התוקעים בשופר מכונים 'בעלי תקיעה') על מנת למלא את מצוות החג המרכזית – "יום תרועה יהיה לכם". בבית הכנסת תוקעים 100 תקיעות.
- **ארוחות:** יש קהילות שבהן לא נהוג לאכול לפני התקיעות. בכל הקהילות ניתן לשתות ללא הגבלה אך נהוג להגביל את האכילה שלפני התקיעות לפחות מכמות של ביצה, והסעודה המרכזית נדחית לאחר גמר תפילת 'מוסף' שלרוב מסתיימת בשעות הצהריים. בארוחת ליל החג נהוג לשלב את ה"סימנים" שנהוג לאוכלם בחג.
- **ציון החג בארגון:** יש אירגונים הנוהגים לצייין את החג בברכות שנה טובה לעובדים. באירוע לציון תחילת השנה בארגון, כדאי לזכור שיייתכן שלקוחות ואנשי צוות מוסלמים אינם שותים יין ויש הנוהגים לא לשתות בחדר בו מצוי יין. בהקשר דומה, יש לבחון מחדש את תוכן של חבילות השי לחג. בשני המקרים, ניתן למצוא תחליפים המקובלים על כלל הצוות.

בכל מקרה, אין לראות בדף זה משום ייעוץ הלכתי.

האיגרת עובדה על סמך איגרת ראש השנה לאירגוני בריאות שנכתבה על ידי צוות המרכז הבין תרבותי לירושלים שבחר להיעזר בגישת ה-Creative Commons לקוד פתוח כגישה מנחה לצורך הגדרת אופני השימוש בחומרים שלו. אגרות מידע נוספות ניתן למצוא [בדף הפרסומים של המרכז הבין-תרבותי לירושלים](http://jicc.org.il/heb/) (<http://jicc.org.il/heb/>).